



Ministerul Educației și Cercetării al Republicii Moldova
Colegiul de Arte Plastice „Alexandru Plămădeală”

„Aprob”

Directorul Colegiului de
Arte Plastice „Al. Plămădeală”

Răcilă Lilia

2023



Curriculumul disciplinar

F.01.O.009 DESEN CONSTRUCTIV – LINIAR

Specialitatea: 21320 Pictură

Calificarea: 265109 Pictor

Chișinău 2023

Aprobat de:

Consiliul artistic și de evaluare al Colegiului de Arte Plastice „Al. Plămădeală”



Director

Răcilă Lilia

2023

Autori:

1. Hamurari Nina, grad didactic întâi, Magistru în domeniul Instruire în Arte Plastice și Decorative, Colegiul de Arte Plastice „Al. Plămădeală”.
2. Bădrăgan Sergiu, grad didactic superior, Colegiul de Arte Plastice „Al. Plămădeală”.

Recenzenți:

1. Voinschi Nina, grad didactic superior, Colegiul de Arte Plastice „Al. Plămădeală”.
2. Malarciuc Ludmila, grad didactic superior, Colegiul de Arte Plastice „Al. Plămădeală”.

Adresa Curriculumului în Internet:

<http://edu.gov.md/ro/content/curriculum-invatamintul-profesional-tehnic-postsecundar>

Cuprins

I.	Preliminarii.....	4
II.	Motivația, utilitatea disciplinei pentru dezvoltarea profesională.....	4
III.	Competențele profesionale specifice disciplinei.....	5
IV.	Administrarea disciplinei.....	5
V.	Unitățile de învățare.....	6
VI.	Repartizarea orientativă a orelor pe unități de învățare.....	7
VII.	Studiul individual ghidat de profesor.....	8
VIII.	Lucrări practice recomandate.....	9
IX.	Sugestii metodologice.....	9
X.	Sugestii de evaluare a competențelor profesionale.....	10
XI.	Resursele necesare pentru desfășurarea procesului de studiu.....	11
XII.	Resursele didactice recomandate elevilor.....	11

I. Preliminarii

Curriculumul disciplinar „**Desen constructiv-liniar**” este un document normativ ce face parte din Componenta fundamentală la specialitatea *Pictură*, include 60 de ore, dintre care 45 de ore constituie contact direct și 15 de ore – studiul individual. Se studiază în anul I, semestrul I de studii. Evaluarea finală - examen. Disciplina este concepută pentru realizarea procesului de pregătire a specialiștilor cu calificarea *Pictor*, în domeniul de formare profesională 213 - *Arte Plastice* în învățământul profesional tehnic postsecundar.

Obiectul de studiu al acestei discipline este *studiul desenării constructiv-liniar a formelor generale în baza naturilor statice*. Disciplina „**Desen constructiv-liniar**” urmărește studiul legităților de realizare a unui desen academic. Studiarea disciplinei **Desen constructiv-liniar** contribuie la formarea competențelor profesionale de reprezentare în tehnica desenului academic a formelor în baza naturilor statice.

Scopul disciplinei este de a-i înzestra pe viitorii pictori cu cunoștințe, deprinderi practice, capacități de înțelegere profundă a noțiunilor fundamentale de: rezolvare compozițională a subiectului în format, reprezentare a formei și spațiului, analizare a proporțiilor obiectelor naturii statice, aplicare a perspectivei aeriene și liniare, respectarea legităților de clarobscur, a principiilor, metodelor și procedeelelor de realizare a unui desen a naturii statice.

Cerințele prealabile față de cunoștințele și abilitățile pe care trebuie să le stăpânească elevul înainte de a începe studiul disciplinei „**Desen constructiv-liniar**” sunt cunoștințe și abilități în domeniul desenului obținute în cadrul orelor de artă plastică la gimnaziu, cercuri de artă plastică, școala de Arte pentru copii.

Disciplina are un caracter interdisciplinar și se desfășoară concomitent cu alte unități de curs: Tehnici de pictură, *Pictură - natura statică*, Bazele compoziției - care fac parte din procesul instruirii elevului în semestrul I și reprezintă un cadru favorabil pentru transpunerea cunoștințelor și abilităților acumulate în formarea profesională viitorului pictor.

II. Motivația, utilitatea disciplinei pentru dezvoltarea profesională

Stăpânirea desenului este principala condiție tehnică pe care viitorul pictor trebuie să o posede înainte de a avea oportunități de a crea, a evalua și a produce – crea valori. Disciplina „**Desen constructiv-liniar**” înzestreaază elevul cu abilități de stăpânire a modalităților, ideilor și expresiilor grafice ce pot fi aplicate în procesul studierii și realizării unei naturi statice în desen. Un viitor pictor nu poate realiza o operă de artă complexă fără aprofundarea studiului desenului în contextul cunoașterii, analizei și executării unui desen. Aceasta și determină scopul disciplinei date, precum și valoarea ei educativă. Cunoașterea elementelor de expresie specifice

desenului și modalităților de aplicare a lor la *desenarea constructiv-liniară a formelor în baza naturii statice*, constituie obiectivele studiului. Temele de studiu derivă una din alta, având o legătură succesivă. Pentru conștientizarea acestui proces de elaborare, se vor analiza de fiecare dată sarcinile propuse. Pictorul trebuie să cunoască și să utilizeze materialele, tehnicile de desen academic. Disciplina „**Desen constructiv-liniar**” reprezintă un instrument de orientare și predare științifică, teoretică și practică a noțiunilor artistico-plastice. Aplicarea lor în reprezentarea naturii statice.

Studiul disciplinei „**Desen constructiv-liniar**” va contribui la formarea și dezvoltarea competențelor profesionale și familiarizarea viitorilor specialiști în domeniul *Artei Plastice*, anume cu specializarea de *Pictor*, capacități de înțelegere profundă și de analiză a metodelor și procedeelelor în elaborarea și crearea unui desen al naturii statice. Disciplina îl va ajuta pe elev să:

- realizeze corect un desen academic al naturii statice;
- analizeze profund desenul: rezolvarea compozițională, constructivă și aplicarea tehnicii potrivite;
- aplice metodele de elaborare și crearea a unui desen a naturii statice.

Competențele formate și dezvoltate în cadrul acestui curriculumul disciplinar vor fi necesare pentru studierea disciplinelor cu nivel de complexitate mai înalt: F.02.O.011 Desen constructiv – tonal. De asemenea, ele vor fi de un real și important suport pentru dezvoltarea unei cariere profesionale de succes în calitate de *Pictor*.

III. Competențele profesionale specifice disciplinei

- CS1. Elaborarea plastică a naturii statice din 2-3 corpuri geometrice în desenul constructiv.
- CS2. Reprezentarea plastică a naturii statice cu sfera și un obiect mic în desen constructiv.
- CS3. Realizarea unui desen a naturii statice din 3-4 obiecte de uz casnic.
- CS4. Reprezentarea plastică a naturii statice cu relief din ghips, draperie și un obiect mic în desen tonal.

IV. Administrarea disciplinei

Semestrul	Numărul de ore			Modaliitatea de evaluare	Numărul de credite	
	Total	Contact direct				Lucrul individual
		Prelegeri	Practică			
1	60	6	39	15	Examen	2

V. Unitățile de învățare

Unități de competență	Unități de conținut
1. Desen constructiv al naturii statice din 2-3 corpuri geometrice.	
<p>UC1. Elaborarea plastică a naturii statice din 2-3 corpuri geometrice în desenul constructiv.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ organizarea spațiului plastic prin intermediul liniei; ▪ respectarea principiului de proporționalitate, construcție și aplicarea noțiunilor de clarobscur în procesul reprezentării naturii statice din 2-3 corpuri geometrice; ▪ aplicarea liniei pentru a reda forma. 	<p>1.1 Legități de organizarea spațiului plastic a naturii statice din 2-3 corpuri geometrice în format.</p> <p>1.2 Principii de reprezentare constructivă și în proporții a corpurilor geometrice.</p> <p>1.3 Analiza și modelarea valorică a naturii statice din 2-3 corpuri geometrice în spațiu, prin intermediul liniei.</p>
2. Desen constructiv al naturii statice cu sfera și un obiect mic (cub).	
<p>UC2. Reprezentarea plastică a naturii statice cu sfera și un obiect mic(cub) în desen constructiv.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Aranjarea obiectelor în spațiului plastic prin intermediul liniei; ▪ construirea și proporționarea în procesul desenării naturii statice cu sfera și un obiect; ▪ folosirea liniei ca mijloc artistic pentru a reda forma. 	<p>2.1 Modalități de aranjare a obiectelor naturii statice în spațiului plastic prin intermediul liniei.</p> <p>2.2 Analiza principiului de proporționalitate și construcție a sferei și un obiect mic(cub).</p> <p>2.3 Reguli de modelare a detaliilor ale naturii statice cu sfera prin intermediul liniei.</p>
3. Desen constructiv-tonal al naturii statice din 3-4 obiecte de uz casnic.	
<p>UC3. Realizarea unui desen a naturii statice din 3-4 obiecte de uz casnic.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ aplicarea regulilor de organizare a spațiului plastic prin intermediul liniei și tonului; ▪ implementarea principiului de proporționalitate și subordonare a formei în desen a naturii statice din 3-4 obiecte de uz casnic; ▪ realizarea desenului naturii statice din 3-4 obiecte de uz casnic, folosind mijloacele și principiile grafice; ▪ utilizarea mijloacelor plastice în procesul de generalizare și finisare a desenului. 	<p>3.1 Reguli de organizare compozițională în format a naturii statice din 3-4 obiecte.</p> <p>3.2 Principiul de proporționalitate și subordonare a formei în desen a naturii statice din 3-4 obiecte de uz casnic.</p> <p>3.3 Mijloace de aplicarea tonalității la modelarea valorică detaliilor naturii statice din 3-4 obiecte de uz casnic.</p> <p>3.4 Mijloace plastice în procesul de generalizare și finisare a lucrării naturii statice din 3-4 obiecte de uz casnic.</p>

4. Desen tonal al naturii statice cu relief din ghips, draperie și un obiect mic.	
<p>UC4. Reprezentarea plastică a naturii statice cu relief din ghips, draperie și un obiect mic în desen tonal.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ amplasarea obiectelor în spațiului plastic prin intermediul liniei; ▪ folosirea principiului de proporționalitate, construcție în procesul desenării naturii statice cu relief din ghips, draperie și un obiect mic; ▪ aplicarea tonului pentru a reda forma; ▪ respectarea regulilor de generalizare și finisare desenului tonal a naturii statice cu relief din ghips, draperie și un obiect mic. 	<p>4.1 Modalități de amplasare a naturii statice cu relief din ghips, draperie și un obiect mic.</p> <p>4.2 Principii de construire în proporții obiectelor ale naturii statice cu relief din ghips, draperie și un obiect mic.</p> <p>4.3 Analiza valorică a detaliilor naturii statice cu relief din ghips, draperie și un obiect mic prin intermediul liniei și tonului.</p> <p>4.4 Reguli de generalizare și finisare a desenului tonal a naturii statice cu relief din ghips, draperie și un obiect mic.</p>

VI. Repartizarea orientativă a orelor pe unități de învățare

Nr.	Unități de învățare	Numărul de ore			
		Total	Contact direct		Lucrul Individual
			Prelegeri	Practică	
1	Desen constructiv al naturii statice din 2-3 corpuri geometrice	12	1	8	3
2	Desen constructiv al naturii statice cu sfera și un obiect mic(cub)	12	1	8	3
3	Desen constructiv-tonal al naturii statice din 3-4 obiecte de uz casnic	16	2	10	4
4	Desen tonal al naturii statice cu relief din ghips, draperie și un obiect mic	20	2	13	5
Total:		60	6	39	15

VII. Studiul individual ghidat de profesor

Sarcinile pentru studiul individual ghidat de profesor vor reieși din temele desfășurate (realizate) la orele de contact direct și se vor realiza sub formă de sarcini suplimentare individuale și anume: realizări de crochiuri, schițe (liniare, tonale), continuarea lucrului de sine stătător asupra sarcinii efectuate în cadrul orelor de contact direct, alte sarcini experimentale care vor contribui la rezolvări de probleme legate de procesul instructiv - educativ, axate pe temele desfășurate la orele de contact direct. Sarcinile pentru lucrul individual se planifică în proiectările semestriale de lungă durată.

Materii pentru studiul individual	Produse de elaborat	Modalități de evaluare	Termeni de realizare
1. Desen constructiv al naturii statice din 2-3 corpuri geometrice.			
1.1 Proporțiile și plastica naturii statice din 2-3 corpuri geometrice. 1.2 Amplasarea în spațiu a naturii statice din 2-3 corpuri geometrice prin intermediul liniei de diferite valori.	Crochiuri de corpuri geometrice. Format: A4. Material: hârtie/creion. 4 lucrări.	prezentarea crochiurilor	Săptămâna 1-3
2. Desen constructiv al naturii statice cu sfera și un obiect mic(cub).			
2.1 Mijloacele de reprezentare plastică și proporțională în realizarea crochiului de corpuri geometrice (forme contrastate). 2.2 Amplasarea în spațiu a corpurilor geometrice (forme contrastate) prin intermediul liniei de diferite valori.	Crochiuri de corpuri geometrice. Format: A4. Material: hârtie/creion. 4 lucrări.	prezentarea crochiurilor	Săptămâna 4-6
3. Desen constructiv-tonal al naturii statice din 3-4 obiecte de uz casnic.			
3.1 Raporturile valorice mari în realizarea crochiului a obiectelor din natura statică din obiecte de uz casnic. 3.2 Reprezentarea sursei de lumină prin intermediul clarobscurului.	Crochiuri de obiectelor de uz casnic. Format: A4. Material: hârtie/creion. 4 lucrări.	prezentarea crochiurilor	Săptămâna 7-10
4. Desen tonal al naturii statice cu relief din ghips, draperie și un obiect mic.			
4.1 Linia și pată tonală ca mijloc artistic în realizarea crochiului ale naturii statice cu relief din ghips, draperie și un obiect mic. 4.2 Redarea raportului general: umbră/lumină prin intermediul clarobscurului.	Crochiuri de naturi statice . Format: A4. Material: hârtie/creion. 4 lucrări.	prezentarea crochiurilor	Săptămâna 11-15

VIII. Lucrările practice recomandate

Nr.	Unități de învățare	Lista lucrărilor practice	ore
1	Desen constructiv al naturii statice din 2-3 corpuri geometrice.	Desen constructiv al naturii statice din 2-3 corpuri geometrice. Format: 40*50. Material: hârtie/creion.	8
2	Desen constructiv al naturii statice cu sfera și un obiect mic(cub).	Desen constructiv al naturii statice cu sfera și un obiect mic (cub). Format: 40*50. Material: hârtie/creion.	8
3	Desen constructiv-tonal al naturii statice din 3-4 obiecte de uz casnic.	Desen constructiv-tonal al naturii statice din 3-4 obiecte de uz casnic. Format: 40*50. Material: hârtie/creion.	10
4	Desen tonal al naturii statice cu relief din ghips, draperie și un obiect mic.	Desen tonal al naturii statice cu relief din ghips, draperie și un obiect mic. Format: 40*50. Material: hârtie/creion.	13
Total:			39

IX. Sugestii metodologice

În procesul studierii disciplinei „**Desen constructiv-liniar**” cadrul didactic va folosi tehnologii eficiente de predare-învățare-evaluare, forme și metode de organizare a activității didactice, care sunt adecvate modulului dat, nivelului de pregătire și capacităților individuale ale elevilor.

Metodele recomandate pentru a fi utilizate în procesul de predare-învățare sunt: expunerea materialului teoretic, realizarea lucrărilor practice, individual sau sub conducerea cadrului didactic, exersarea practică, elaborarea exercițiilor practice individuale, studierea individuală și în grup a fondului metodic și a surselor bibliografice, exemple de produse realizate de către elevii promoțiilor precedente, exemple realizate de către profesioniști, etc.

Disciplina „**Desen constructiv-liniar**” conține câteva unități de învățare, care sunt concepute în dezvoltare, de la abilități și cunoștințe inițiale spre sarcini tot mai complexe. Caracteristic domeniului de educație – Artă, sunt metodele de predare/învățare cu caracter creativ, inventiv, individualizat.

Pentru eficientizarea formării competențelor profesionale specifice, se propune reducerea activității profesorului ce predă și favorizarea profesorului ce coordonează procesul de învățare. În scopul predării centrate pe elev, strategiile de predare se vor adapta caracteristicilor personale ale elevilor (auditive, vizuale, practice), în dependență de tipul psihologic (introvertit, extravertit) și alte particularități, ce pot influența la procesul de învățare:

- individualizarea și creșterea treptată a nivelului de complexitate a sarcinilor propuse fiecărui elev în funcție de progresul acestuia;

- diferențierea sarcinilor în funcție de abilități, pentru indivizi sau pentru grupuri diferite;
- prezentarea sarcinilor în mai multe moduri: explicație teoretică, prezentarea la calculator/ proiector, exemple din fondul metodic, conversația interactivă;
- utilizarea unor metode didactice activ-participative: învățarea prin descoperire, învățarea problematizată, învățarea prin creare/invenție;
- orientarea spre finalități de învățare, la sfârșitul fiecărei unități de învățare se va prezenta spre evaluare un produs realizat;
- caracterul aplicativ al modulului „**Desen constructiv-liniar**” impune niște condiții, și anume, procesul de predare/învățare se va desfășura în sala de curs adaptată necesităților specifice pentru lucru practic.

X. Sugestii de evaluare a competențelor profesionale

Procesului de învățare-predare-evaluare pe competențe presupune evaluarea pe parcursul întregului proces de instruire: evaluarea formativă (curentă) și evaluarea sumativă (finală). Evaluarea formativă se va realiza prin diverse modalități: observarea comportamentului elevului, analiza rezultatelor curente ale elevului, prezentarea schițelor/produselor individuale de activitate, cadrele didactice informează elevul despre nivelul de performanță, îl motivează să-și perfecționeze competențele profesionale.

Evaluarea sumativă se va realiza la sfârșitul fiecărui modul, produsele realizate pe parcursul semestrului vor fi expuse la vizionarea de examen. Evaluarea sumativă este realizată de profesorul modulului dat și grupul de profesori ce fac parte din Consiliul artistic și de evaluare. Metodele de evaluare vor fi orientate spre motivarea elevilor și obținerea rezultatelor scontate, fapt ce va permite corectarea operativă a procesului de învățare, stimularea autoevaluării și a evaluării reciproce, evidențierea succeselor, implementarea evaluării selective sau individuale.

Criterii de evaluare cunoștințelor și abilităților profesionale în cadrul disciplinei **Desen constructiv-liniar**:

- reflectarea subiectului;
- organizarea spațiului compozițional;
- corectitudinea aplicării legităților de proporționare și construire a formelor la desenarea naturii statice;
- utilizarea mijloacelor de expresie artistico-plastică;
- utilizarea corectă a materialelor și tehnicilor de desen;

XI. Resursele necesare pentru desfășurarea procesului de studiu

Cerințe față de sălile de curs: sală de curs dotată cu tot necesarul pentru lecțiile de desen; mobilier școlar cu toate condițiile adecvate, în mod obligatoriu trebuie să fie posibilitatea de aerisire regulată a încăperii. Sala de curs va fi dotată:

- utilaje: șevalete, scaune și suporturi în număr egal cu numărul de elevi în grupă, suport pentru model, lampă cu suport pentru iluminarea modelului, draperii și alte utilaje pentru sarcini prevăzute;
- lista materialelor didactice: exemple de lucrări de nivel înalt a elevilor precedenți din fondul metodic de desen, mostre de desene tematice de nivel înalt din alte instituții de Artă plastică, literatură de specialitate în limba de instruire.

XII. Resursele didactice recomandate elevilor

Nr.	Denumirea resursei	Locul în care poate fi consultată/ accesată/ procurată	Nr. de exemplare disponibile
1.	Șușală I., Băbulescu O., Dicționar de artă: termeni de atelier, București, Sigma, 1993.	Biblioteca / electronic	
2.	Bamemes G., Wirzeichnen den Menschen, Wessen Volkseigener Verlag, Dresden, 1989.	Biblioteca / electronic	
3.	Gordon L., DrawingtheHumanHead, BT Batsford Ltd, London, 1996.	Biblioteca / electronic	
4.	Gordon L., The figure in action, BT Batsford Ltd, London, 1997.	Biblioteca / electronic	
5.	Bamemes G., Der nackte mensch, VEB Verlag der Kunst, Dresden, 1969.	Biblioteca / electronic	
6.	Баммес. Г., Пластическая анатомия и визуальное выражение, изд. Дитон, Москва, 2011.	Biblioteca / electronic	
7.	Баммес. Г., Изображение человека. Основы рисунка с натуры, изд. Дитон, Москва, 2012.	Biblioteca / electronic	
8.	Ли Н., Основы учебного академического рисунка, издательство Эксмо, Москва, 2017.	Biblioteca / electronic	
9.	Могилевцев В., Основы рисунка, издательство Артиндекс, Санкт-Петербург, 2007.	Biblioteca / electronic	
10.	Могилевцев В., Наброски и учебный рисунок, издательство Артиндекс, Санкт-Петербург, 2011.	Biblioteca / electronic	
11.	Королёв А., Учебный рисунок. Методика преподавания, издательство Артиндекс, Санкт-Петербург, 2007.	Biblioteca / electronic	
12.	Краморов С., Конструктивный Рисунок, издательство Академия, Омск, 2005.	Biblioteca / electronic	